

“Arzularım, oynamaq istədiyim rollar çoxdur”

Xalq artisti Fidan Hacıyeva “Karmen”in sənət yolunda vizit kartı olduğunu düşünür

“Xalq artisti Fidan Hacıyeva - güclü və gözəl səsə (metso - soprano), yüksək aktyorluq məharətinə, coşqun temperamente malik müğənninin ifası təbiiyi, müstəsna emosionallığı ilə diqqatı cəlb edir”. Sənət biliciləri onun haqqında bu fikirləri səsləndirirlər. Təsadüfi deyil ki, müğənninin ifa mədəniyyətini və yüksək musiqi duyumunu görkəmli inçəsənət xadimləri, o cümlədən, ulu öndər Heydər Əliyev və Müslüm Maqomayev, Tamara Sinyavskaya, Fərhad Bədəlbəyli, Rusiya Federasiyasının keçmiş mədəniyyət naziri Mihail Şvidkoy, Yevgeni Baskov, İtalyanın Azərbaycandakı keçmiş səfiri Marqarita Kosta və digərləri yüksək qiymətləndiriblər. Müğənni özü isə işləməkdən zövq alır. Daim yeni mahnılar üzərində işləyərək repertuarını yeniləyir.

“Kaspi”yə müsahibəsində də Akademik Opera və Balet Teatrının solisti, beynəlxalq müsabiqələr laureati, Xalq artisti Fidan Hacıyeva yeniləyir.

KLASSİK MUSİQİYƏ DAHA ÇOX ÖNƏM

- Siz opera müğənnisiniz. Ciddi sənəti təmsil edirsiniz. Musiqi janrı bolluğunda, daha çox şounun təbliğ olunduğu bir vaxtda imici qoruyub saxlamaq çətin deyil ki?

- İmici qoruyub saxlamaq həmişə çətindir. Amma opera sənəti klassik sənətdir. Bu sənətin öz tamaşaçıları və sevənləri var. Opera müğənnisi olmaq həm de çox məsuliyyətdir. Allə qayıqları bir yana, hayatında elə çətin anlar yaşamışam ki... Atam uzun müddət ağır xəstə olub, lakin məqsədimə nail olmaq üçün hər cür eziyyətə qatlaşmış, bir an belə öz məqsədimdən dönməmişəm. Əsil professor olmaqdan ötrü aramsız məşq etmək, səbirli və təmkinli olmaq və secdiyin sənəti sevmek lazımdır.

- Bu yaxınlarda iştirak etdiyim bir tədbirdə siz yalnız köhnə repertuarınızdan mahnılar oxudunuz - ariyalalar, romanslar, klassik musiqilər... Bu o deməkdir ki, ən yaxşı mahnılar elə köhnələdir, yoxsa auditoriya bunu isteyir?

- Menim repertuarında mürəkkəb opera partiyaları ilə yanaşı, xalq və estrada mahnıları, romanslar, hətta caz musiqisi də var... Mən, sadəcə olaraq, gözəl, keyfiyyətli musiqini sevirəm, onun hansı janra aid olması bir o qədər də əhəmiyyətli deyil. Opera müğənnisi kimi təbii ki, geniş repertuarım var. Xalq musiqisini opera üslubunda, opera və estrada sənətini sintezləşdirək rəngarəng mahnılarla ehtiva edərək, dinləyicilərin estetik zövqünü oxşamağa çalışıram. Əsasən məşhur klassik nümunələrə üstünlük verməyi xoşlayıram. Klassik nümunələr repertuarımın əsasını təşkil edir. Hesab edirəm ki, dünya musiqi klassiklərinin, Azərbaycan bestekarlarının və zəngin xalq musiqisinin ifası sənətde varislik yolu ilə davam etdirilməlidir. Mən dəvət aldığım gecələrdə repertuarında olan bütün janrların ifa edirəm. Əlbəttə, klassik musiqiye

daha çox önem verirəm.

- Dünyanın hər yerində operanın bəlli auditoriyası var. Ümumiyyətə, janrların sevilməsində kütləvilik yoxdur. Bizim ölkəmizdə bu janrların auditoriyasını necə dayərləndirirsiniz?

- Operanın həmişə dinləyicisi var. Düzdür, heç bir janrda kütləvilikdən danışmaq olmaz, eləcə də operada. Bizim ölkəmizdə də opera tamaşaşlarının öz tamaşaçıları var və zal həmişə dolu olur.

NAĞILDA QALMAQ İSTƏYİ

- Siz “Karmen”dən sonra real həyat çətindir. Onan sonra adam elə o nağılda qalmak istəyir” - demisiniz. Digər rollarınızda haqqında da eyni sözleri deyirsiz misiniz?

- Carmen mənim həyatımda böyük rol oynayıb. Uğurlarına görə məhz bu obrazı borcluyam. Evdə gəzərkən də, iş görərkən

haqqında da eyni sözləri deyirəm: bu partiyaları oxuyandan sonra nağılda qalmak istəyirsin.

- İlk dəfə 19 yaşınızda səhnəsinə çıxdığınız teatrda size borclu qalmayıb - Xalq artisti fəxri adına layiq görülmüşünüz. Səhnədən başqa umacağınız var mı?

- Düzdür, bu səhnəyə 19 yaşında çıxmışam. Opera və Balet Teatrında gənc vokalçılardan dinləyişi üçün təşkil olunmuş xüsusi komissiya qarşısında Kamill Sen - Sansin “Samson və Dalila” operasından Dalilanın ariyasını, Jorj Bizenin “Karmen” operasından Karmenin “Segidilya”sını, Üzeyir Hacıbəylinin “Sevgili canan” romans-qəzəlini ifa etdim. Eyni proqramla Türkiyənin İstanbul şəhərində keçirilən “Leyla Gəncə” adına müsabiqədə ən genç ifaçı kimi diplomi təlib olundum. Mənim iradə və cəsarətə professional səhnəyə çıxmışım. Opera teatrımızın müdürüyətinin nəzərində yayınmadı və tezliklə ilk debutümme ciddi hazırlanmağa başladım. O vaxtdan repertuarımda müxtəlif partiyalar yer aldı. Hələ nə yaşım var ki... Arzularım, oynamaq istədiyim rollar çoxdur.

- Siz artıq peşəkar müğənnisiniz. Yenə də vokal müəlliminiz Hüseyin Əliyevdən məsləhətlər alırsınız?

- Hüseyin Əliyev mənə ifaçılıq sənətinin bütün qaydaları üzrə oxumağı öyrədib. Azərbaycan opera səhnəsində 40 il aparıcı partiyaları ifa etmiş professor Hüseyin Əliyev mənim həm müəllimim, həm məsləhətçim, həm də quruluşu rejissorumdur. Ona çox minnetdaram. O, mənim həyatımda sözün həqiqi mənasında əvəzsiz rol oynayıb, dünəyinə dəyişən atamı əvəz edib. Məhz Hüseyin müəllimin böyük pedagoji təcrübəsi sayesində mən ilk addımlarımı atmağa başlamışam. Bu gün də məsləhət lazım olan da ona müraciət edirəm. Mən bu gün də öyrənirəm. Bu insan mənim üçün hər şey edib: o, məni təkcə opera sənəti üçün deyil, özüm üçün keşf etmiş oldu, həm özü mənim gücümə inandı, həm də məni buna inanmağa məcbur etdi, bu isə gənc müğənni üçün çox vacibdir. Bir hər gün hər şeyi təzədən başlayıraq, cünki vokal sənəti gündəlik gərgin zəhmət tələb edir. Bu, idmanda olduğum kimidir, məşğul olmasan, formadan düşürsən. Vokal sənəti de belədir, səhnədə dalbadal üç saat oxumaq və üstəlik, obraz yaratmaq, rol oynamaq üçün çox işləmək lazımdır.

BİZİM ZƏNGİN VOKAL MƏKTƏBİMİZ

- Beynəlxalq səhnə opera müğənnisinin həyatında hansı rol oynayır?

- 1996-ci ildə Türkiyədə keçirilən “Türksoy” festivalında iştirakimdən sonra Mersin, İzmir, Ankara opera teatrları ilə əməkdaşlıqlıdan ötrü Türkiye Dövlət Teatr müdürüyəti tərəfindən müqavilə ilə işləmək təklifini qəbul etdim. Türkiye ilə yaradıcı əlaqələr əslində mənim səhnə taleyi üçün növbəti ciddi sınaq idi. Kuzey Kipr Türk Cümhuriyyətində keçirilən beynəlxalq festi-

də Karmendən oxuyuram. Mən böyük həvəs və məsuliyyətə Carmen obrazını yaratmaqdən ötrü tələb olunan bütün şərtlərə fransız dilinin mükəmməl tələffüzü, ispan rəqslerinin səhnədə ifası və s.-ə uyğun əlaşışa başladım. Bütün opera boyu fikri Carmen kimi mürəkkəb obraz üzərində cəmləşdirmək asan iş deyil. Mən bu rolin ən gənc ifaçısı oldum. Bu maraqlı qadın obrazını özüməməxsus ifa ilə oynaya bildim. 1996-ci ildə tamaşaşa qoyulan “Karmen” operası mənim sənət mövqeyimi müəyyənləşdirdi. Demək olar ki, səhnəyə vizit karıtmı oldum. Sonradan mənə dəfələrle bu obrazı səhnədə yaratmaq xoşbəxtiyi nəsib oldu. Mən təkcə ölkəmizdə deyil, vətənimizdən kənarda da digər partiyalarla yanaşı Carmen partiyasını ifa edərək, ölkəmizi laiyinqəcə təbliğ etmişəm.

Karmenlə bərabər Gülcəhrə, Asiya

valda müvəffeqiyətlə çıxış etdim. Cox keçmedi ki, Antalyanın 12 minə yaxın tamaşaçı tutumu olan eramızın II əsrinə aid antik “Aspendos” teatrının səhnəsində çıxış etdim.

Aspendosdakı uğurlu çıxışından sonra məne operanın beiyi sayılan İtaliyaya qapı açıldı və Siena şəhərində yerləşən musiqicilərin Kidjana Akademiyasında sənətimi təkmilləşdirmək imkanını eldə etdim. Burada xüsusi təqəüdə layiq görülərək, Akademiyən mötəbər pedagoqlarından biri olan Marqarita Manka de Nisadan dərs aldım. Buraya dönyanın hər yerindən axışib gələn müğənnilər içərisində məne aydın oldı ki, bizim zəngin vokal məktəbimiz var.

Sonrakı illərdə İtaliya, İngiltərə, Yaponiya və s. ölkələrin səhnələrində müxtəlif konsert programları ilə çıxış etmişəm. Romada peşəkar vokalçılardan beynəlxalq müsabiqəsində eyniadlı operadan Carmenin, “Samson və Dalila”dan Dalilanın, “Aida”dan Amnerisin, “Trubadur”dan Azucenanın ariyalarını ifa etmiş və həmin müsabiqədən qeləbə ilə qayılmışam. Opera müğənnisi beynəlxalq layihələrdə iştirak etməli, dönyanın aparıcı opera səhnələrinə çıxmalıdır. Bu təcrübə müğənninin inkişafına kömək edir.

- Siz hər il solo-konsert verirsiniz. Bu il üçün yeni layihəniz var mı?

- Hər il solo konsertlərə çıxış edirəm. Amma bu il Qarabağ uğrunda gedən döyüşlərə, orada həlak olan şəhidlərimizə görə konsert programı ilə çıxış etmək haqqında düşünmürem.

- Musiqi sahəsində həmişə trendlər var. Yəqin ki, Fidan xanım da yeniliklər etmək barədə düşünür.

- Bu günlərdə Fidan Hacıyevanın Musiqi Mərkəzi fəaliyyətə başlayacaq. Mərkəzə müraciət edəcək şəxslərin musiqi təhsilinin olub-olmaması vacib deyil. Mərkəzə musiqi janrları ilə məşğul olmaq isteyən həvəskarlar da müraciət edə bilər. Həmçinin, mərkəz yaşıdan və musiqi qabiliyyətindən asılı olmayaraq bütün insanlar üçün açıq olacaq. Mən tələbələrə vokal və klassik estrada janrı üzrə musiqi dersləri verəcəyəm. Bundan əlavə, mərkəzdə musiqinin bütün janrları üzrə peşəkar müəllim heyəti fəaliyyət göstərecək. Məqsədimiz mərkəzdə yetişəcək musiqicilərin ölkəmizi müxtəlif festival və müsabiqələrdə təmsil etməsidir. Həmçinin, mərkəzin uşaq xorunu yaratmayı planlaşdırıram. Bilirsinizmi, böyüməkdə olan genç neslin klassik musiqiye marağını artırmaq məqsədilə bu sahədə geniş təbliğat aparmaq lazımdır. Hər birimiz musiqi mədəniyyətimizi zənginləşdirməyə öz töhfəmizi verməliyik.

Söhbətləşdi
Təranə Məhərrəmova